

cího soudu vídeňského č. 940 úř. sb. a materialie zákona). Že v tomto případě způsobená škoda převyšuje 100 Kč, napadený rozsudek výslovně zjišťuje a stěžovatel toho ani nepopírá. Proto nelze shledati právní omyl ani v tom, že napadený rozsudek podřadil postoupení pohledávek v nominální ceně 60.000 Kč, třebaže se stalo za úplaty hotových 20 000 Kč, pod pojem zbavení se majetkového předmětu, ani v tom, že napadený rozsudek určil výši škody, jež byla tímto postupem věřitelce způsobena nad 100 Kč.

Čís. 2096.

»Omylem« (§ 197 tr. zák.) jest jakákoliv představa se skutečností se nesrovnávající. V omyl jest uveden netoliko ten, v jehož myslí byla vyvolána nesprávná představa o skutkové okolnosti, již si dosud vůbec nepředstavoval, nýbrž i ten, v jehož myslí byla o některé skutečnosti na místě správné, se skutečností se srovnávající představy vyvolána představa od této jeho původní představy odchýlná a se skutečností se nesrovnávající.

Zákonný pojem »Istivého předstírání« není podmíněn úskočností a zvláštní záludností; jest naplněn jakýmkoliv oklamáním důvěry v denním (obchodním) životě obvyklé.

Prodej nemocného dobytčete s ujištěním, že jest jen zanedbané, jinak však zdravé. Drobný zemědělec nemá dostatečných vědomostí k rozpoznání, zda jest zdrávo či nemocno.

Cena je tu »řejmě přemrštěnou« ve smyslu §u 7 zákona o trestání válečné lichvy ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. jen, převyšuje-li i skutečnou cenu zdravého dobytčete jinak týchž vlastností.

(Rozh. ze dne 19. září 1925, Zm II 244/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 4. března 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ů 197, 200 tr. zák., vyhověl jí, pokud jde o přestupek předražování podle §u 7 odstavce první zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) a 10 §u 281 tr. ř. Proti výroku, že stěžovatel jest vinen zločinem podvodu, namítá stížnost, že stěžovatel neuvedl Josefa H-u Istivým předstíráním v omyl, tvrdě, že kráva jest zdráva; tato známka podvodu předpokládala by skrytost, nepoznatelnost předstírané skutečnosti, kdežto nemoc krávy byla podle výpovědí svědků Františky P-ové a Josefa B-y na první pohled zřejmá a sám Josef H. udal, že se mu již při koupi krávy zdálo, že kráva není zdráva, a že to také řekl Antonii H-ě, spoluobžalované manželce stěžovatele. Námitka, jež opomíjí další část výpovědi

svědka H-y o tom, co na jeho projev odpověděla Antonie H-á, není provedena po zákonu. Nedbá toho, že rozhodovací důvody soudu první stolice zjišťují, že Antonie H-á, jež byla pouhým nástrojem stěžovatele a jednala tak, jak stěžovatel to žádal, krávu vychvalovala a vyprávěla, že kráva jest jen zanedbána, že pochází od opilé ženské, kterýžto závěr jest opřen obzvláště o poukaz na seznání Josefa H-y, že koupil krávu teprve, když mu bylo dáno ujištění, že kráva jest zdráva a k chovu se hodí. Tímto zjištěním jest však zákonná známka podvodu, již stížnost popírá, opodstatněna. Omylem jest jakákoliv představa, se skutečností se nesrovnávající. V omyl jest uveden netoliko ten, v jehož mysl byla vyvolána nesprávná představa o skutkové okolnosti, již si dosud vůbec nepředstavoval, nýbrž i ten, v jehož mysl byla o některé skutečnosti na místě správné, se skutečností se srovnávající představy vyvolána představa od této původní jeho představy odchylná a se skutečností se nesrovnávající. Proto nezáleží na tom, že H. dospěl původně ze vzhledu krávy ke správné představě, že kráva jest asi nemocná. Rozhodným jest, že se rozhodl ke koupi krávy v mylném předpokladu, že jest zdráva, protože stěžovatel prostřednictvím své ženy, jež byla podle zjištění nalézacího soudu jeho nástrojem, odstranil uchláhlením pochybnosti H-ou projevené původní správnou představu H-ovu o zdravotním stavu krávy a nahradil tuto představu v duši H-ově představou odchylnou a nesprávnou, že kráva jest zdráva. Zákonem předpokládaná lstivost předstírání není podmíněna úskočností, zvláštní záludností, t. j. takovým způsobem klamu, že nepravdivosti předstírané okolnosti a pravý stav věci, k níž se klam vztahuje, nepozná ani osoba nedůvěřivá a proto zvlášť opatrná. Pojem lstivého předstírání jest naopak naplněn jakýmkoliv oklamáním důvěry v denním, obzvláště obchodním životě obvyklé, jež klamaná osoba nemůže jako klam poznati prostředky, jí po ruce jsoucími. K bezpečnému rozpoznání, zda jest chatrný stav a vzhled dobytčete následkem choroby (nemoci), či toliko následkem nedostatečné péče a výživy dosavadním držitelem, jest potřebí zvláštních odborných vědomostí a zkušeností, jichž se jiným osobám, než lékařům a zvěrolékařům, obzvláště drobným zemědělcům, domkářům, jakým dle rozsudečných zjištění byl i svědek H., z pravidla nedostává. Přes to není obvyklé, dáti dobytčete před koupí ohledati zvěrolékařem. Naopak jest obvyklou jakási důvěra, že i prodatel dobytčete neodchýlí se podstatně od skutečnosti v tom, co udá kupiteli o stáří, případných vadách nebo bezvadnosti a jiných vlastnostech dobytčete, k nimž se dle obchodních zvyků hledí při rozhodování o koupi určitého dobytčete a při stanovení ceny. Svědek H. mohl tudíž, aniž tím zanedbal opatrnost, v denním a obchodním životě obvyklou, přes původní své podezření, zda není kráva nemocná, uvěřiti Antonii H-ové, ujistivši ho, že kráva je zdráva a jen zanedbána, protože pochází od opilé ženy. V této své důvěře byl H. oklamán, takže mylná představa, z níž se rozhodl ke koupi, proň škodlivé, byla účinkem lstivého předstírání stěžovatelova. Jediná námitka, již čelí stížnost výroku o zločinu podvodu, neobstála, pročez bylo ji v tomto směru zavrhnouti jako neoprávněnou.

Naproti tomu namítá stížnost právem, že skutková podstata přestupku předražování, pod nějž byl skutek první stolicí zároveň podřaděn, není rozsudečnými zjištěními naplněna. K opodstatnění této části

odsuzujícího výroku uvádějí rozhodovací důvody napadeného rozsudku pouze rozpjetí mezi nákupní cenou 800 Kč — o níž rozsudek na jiném místě uvádí, že kráva měla v okamžiku prodeje nejméně tuto cenu — a prodejní cenou 2010 Kč, a vědomí stěžovatele o pravé ceně krávy. Avšak přemrštěnost prodejní ceny byla podle dosavadních zjištění prvního soudu účinkem lstivého předstírání o zdravém stavu krávy; vždyť se H. dle nich v tuto cenu uvolil z mylné představy, že kráva jest zdráva. Přemrštěnou po rozumu §u 7 zákona o válečné lichvě byla by ona cena jen, kdyby nebyla přiměřena ani předstíranému stavu krávy, t. j. kdyby převyšovala i skutečnou cenu zdravé krávy jinak týchž vlastností, jakých byla kráva prodaná. Zřejmou přemrštěnost ceny v tomto smyslu nalézací soud nezjistil. Skutková podstata předražování předpokládá dále, by přemrštěná cena byla požadována u využívání mimořádných poměrů válkou vyvolaných. A tu nalézací soud zase nezjistil, že panovaly v době skutku ohledně dobytka ještě poměry mimořádné naznačeného rázu, totiž nedostatek nebo nedostatečná nabídka dobytčat válkou způsobená, umožňující prodatelům vymáhání cen přemrštěných a nutkající spotřebitele k uvolení se ve vyšší než přiměřené ceny; a dále nezjistil, že stěžovatel jednal netoliko v úmyslu, uváděním v omyl H-u na majetku poškoditi, požadovav za nemocnou krávu cenu přiměřenou zdravé krávě, nýbrž i v úmyslu, využití poměrů naznačeného rázu požadováním ceny, přemrštěné i za předpokladu zdravého stavu krávy. Výrok prvního soudu, že skutek stěžovatelův, který jest v napadeném rozsudku podřaděn pod ustanovení §§ů 197, 200 tr. zák., naplňuje i skutkovou podstatu přestupku předražování, není (jak doličeno) v uvedených známkách tohoto přestupku skutečnostmi opodstatněn, spočívá na nesprávném použití zákona a bylo z důvodu čís. 10 §u 281 tr. ř. tuto část výroku o vině zrušiti. Pro doličený nedostatek skutkových zjištění nelze zrušovacímu soudu rozhodnouti hned ve věci samé, pročež bylo věc odkázati na nalézací soud, by o ní v tomto směru znovu jednal a rozhodl.

Čís. 2097.

Legie jsou dosud samostatným oddílem československého vojska ve smyslu článku V zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863.

(Rozh. ze dne 21. září 1925, Zm I 314/25.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 3. března 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle §u 488 tr. zák. a článku V zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863.

D ů v o d y:

Soud své stolice uznal obžalovaného vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle §u 488 tr. zák. a článku V zákona ze dne 17. prosince